

3.12.2024

Yhteenveto Espoon nuorisovaltuuston aloitteista ja kannanotoista vuonna 2024

Aloitteet

Aloite nimellisistä mielenterveyskyselyistä (27.2.2024)

Aloitteessa ehdotetaan kouluihin mielenterveyskyselyitä, joissa nuoria kannustettaisiin avautumaan ongelmistaan nimen kanssa. Kyselyiden kautta terveydenhuollon ammattilainen voisi tarvittaessa ohjata nuoren oikean avun piiriin.

Aloite Leppävaaran Uimahallin aukioloaikojen muuttamisesta (19.3.2024)

Aloitteessa ehdotetaan Leppävaaran uimahallin viikonloppuaukioloaikojen muuttamista vastaamaan esimerkiksi Matinkylän uimahallin aukioloaikoja.

Aloite poliisin läsnäolon lisäämisestä kouluissa (19.3.2024)

Aloitteessa toivotaan koulujen ja poliisin yhteistyön lisäämistä esimerkiksi poliisin kouluvierailujen avulla. Aloitteen mukaan poliisin läsnäolo ja näkyminen nuorten arjessa vahvistaisi poliisiin ja muihin viranomaisiin kohdistuvaa luottamusta.

Aloite HSL:n lähijunien liitännäyhteyksien parantamisesta (19.3.2024)

Aloitteessa pyydetään kiinnittämään huomiota metro- ja junaliikenteen liitännäyhteyksien aikataulujen ja yhtenäisyyden parantamiseen, jotta kokonaismatka-ajat lyhenisivät.

Aloite HSL:n tarkastusmaksujen korottamisesta (19.3.2024)

Aloitteessa ehdotetaan tarkastusmaksun korottamista, jotta voidaan kitkeä liputta matkustamista, eikä syntyisi painetta korottaa lippujen hintoja. Aloitteen mukaan tämä lisäisi joukkoliikenteen turvallisuutta sekä olisi oikeudenmukaisempaa maksavia asiakkaita kohtaan.

Aloite HSL:n runkobussien toimintaperiaatteen muuttamisesta (19.3.2024)

Aloitteessa ehdotetaan, että runkolinjoissa luovuttaisiin avorahastusmallista ja jokaisen matkustajan tulisi näyttää lippunsa linja-autoon noustessa. Aloitteen mukaan lipun näyttäminen karsisi liputta matkustamista ja sen myötä ehkäisisi tarvetta lippujen hinnan korotuksille.

Aloite laajan kielitarjonnan säilyttämisestä Espoon peruskouluissa (19.3.2024)

Aloitteessa halutaan säilyttää laaja, muidenkin kielten kuin ruotsin ja englannin, kielitarjonta espoolaisissa peruskouluissa.

Aloite kouluruoan ruokarajoitusten poistamiseksi (30.4.2024)

Aloitteessa pyydetään poistamaan kouluruokailussa käytetyt ruokarajoitukset, jotka koskevat esimerkiksi tietyn tuotteen, kuten pinaattilettujen tai hedelmien, määrää. Aloite ei koske jälkiruokia tai muita harvoin saatavilla olevia tuotteita.

3.12.2024

Aloite puhelimen käytön rajoittamisesta Espoon peruskouluissa (30.4.2024)

Aloitteessa ehdotetaan puhelimien käytön kieltämistä alakouluissa sekä ehdotetaan kaikkiin yläkouluihin käytäntöä, jossa puhelimet jätettäisiin oppituntien ajaksi luokkakohtaiseen puhelinparkkiin. Aloitteessa painotetaan puhelimen käytön haittavaikutuksia, sosiaalisten taitojen kehittymistä ja työrauhan ylläpitoa ja korostetaan puhelimen käytön rajoittamista aktiivisessa dialogissa ja yhteisymmärryksessä koulujen ja huoltajien välillä.

Aloite koskien nuorisovaltuutettujen varajäseniä (30.4.2024)

Aloitteessa ehdotetaan varajäsenkäytännön luomista Nuorisovaltuustoon sekä sääntömuutosta, joka mahdollistaisi nuorisovaltuutetun eroamisen nuoren omasta tahdosta.

Aloite koskien sijoitustaitojen opettamisen lisäämisestä Espoon peruskouluissa (21.5.2024)

Aloitteessa ehdotetaan sijoitustaito-oppituntien lisäämistä kouluihin.

Aloite nuorten sähkökupakoinnin kitkemisen tehostamiseen (21.5.2024)

Aloitteessa pyydetään Espoon kaupunkia ottamaan käyttöön kovempia ja vakavampia toimia nuorten sähkökupakoinnin ja erityisesti kertakäyttösähkökupakoiden käytön kitkemiseksi.

Aloite opettajien kouluttamisen lisäämisestä siitä, miten puuttua rasistisiin tilanteisiin (21.5.2024)

Aloitteessa ehdotetaan, että kaupunki tarjoaa opettajille seminaaria, jossa käsitellään rasistisiin tilanteisiin puuttumista kouluissa. Aloitteessa korostetaan rasismien laajoja ja pitkäkestoisia vaikutuksia sitä kokeneissa nuorissa. Seminaarin avulla opettajat voisivat tunnistaa rasistisia tilanteita ja heillä olisi valmiutta puuttua niihin paremmin.

Aloite pulloroskiksista Espooseen (21.5.2024)

Aloitteessa ehdotetaan, että erillisiä pulloroskiksia lisättäisiin kaupungin eri julkisten paikkojen yhteyteen. Aloitteessa ehdotetaan myös, että näiden astioiden erottautumiseksi sekajäteastioista Espoon peruskoulujen oppilaat voisivat suunnitella ratkaisuja.

Aloite yhteisöohjaajien vakiinnuttamisesta kouluarkeen (20.8.2024)

Aloitteessa kannatetaan 19.1.2024 julkaistun kuntalaisaloitteen ehdotusta vakiinnuttaa yhteisöohjaajat koulujen arkeen.

Aloite peruskoulun kieliohjelman muutoksista (20.8.2024)

Aloitteessa ehdotetaan muutoksia peruskoulujen kielten opetukseen niin, että alaluokilla alkaisi englannin lisäksi toinen pakollinen pitkä kieli ja ruotsin opiskelu alkaisi yhtenäisesti kaikilla vasta 6. luokalla. Aloitteen mukaan tämän avulla jokainen peruskoulun päättävä osaisi englannin ja ruotsin lisäksi kolmannen vieraan kielen, mikä parantaisi muun muassa työllisyysmahdollisuuksia.

3.12.2024

Aloite Espoon yläkoulujen oppilaskuntien välisen yhteistyön kehittämistä Yläkoulujen Pyöreän Pöydän perustamisella (20.8.2024)

Espoossa on toiminut jo usean vuoden ajan toisen asteen oppilaskuntien hallitusten pyöreä pöytä, joka kokoaa yhteen tasaisin väliajoin kaikki toisen asteen oppilaskuntien edustajat ja mahdollistaa yhteisten asioiden kehittämisen ja hyvien käytäntöjen jakamisen. Aloitteessa ehdotetaan toimintamallin käyttöönottoa myös yläkoulujen oppilaskuntien kesken.

Aloite kouluruoan tason parantamisesta (24.9.2024)

Aloitteessa ehdotetaan kouluruoan budjetin korottamista, jotta sen makua ja laatua voitaisiin parantaa.

Aloite roskienkeruupäivästä Espoon peruskouluihin (24.9.2024)

Aloitteessa ehdotetaan, että espoolaisissa alakouluissa otettaisiin käyttöön kaupunginlaajuinen roskienkeruupäivä, jossa koulujen oppilaat keräisivät opettajien valvonnassa koulun lähiympäristöstä roskaa.

Aloite ala-asteikäisten huoltajien mediakriittisyysseminaarista (24.9.2024)

Aloitteessa toivotaan kaupungin järjestävän lasten ja nuorten huoltajille seminaareja, joissa kerrotaan sosiaalisesta mediasta, sen vaaroista, ikärajojen tärkeydestä ja oikeanlaisesta käytöstä ja rajoittamisesta. Aloitteen mukaan huoltajien välityksellä myös itse lapset voisivat saada paremman käsityksen internetin käytön mahdollisista riskeistä ja niiden ehkäisemisestä.

Aloite paperikirjojen tuomisesta takaisin Espoon lukioihin (22.10.2024)

Aloitteessa ehdotetaan, että opettajilla olisi mahdollisuus tilata opetusmateriaaliksi myös paperisia tekstikirjoja. Aloitteen mukaan valtaosa lukiolaisista suosisi paperikirjoja, opettajat pitävät niitä luotettavina ja niiden kustannukset eivät ole suurempia verrattuna digitaalisiin kirjoihin.

Aloite viittomakielen opetuksesta kouluissa (22.10.2024)

Aloitteessa ehdotetaan viittomakielen kurssin tai kurssien järjestämistä lukiotasolla. Viittomakielen opiskeluun on aloitteen mukaan ollut kiinnostusta ja viittomakielestä voisivat hyötyä myös esimerkiksi autismin kirjolla olevat henkilöt.

Aloite sijaisten ammattipätevyuden varmistamisesta (22.10.2024)

Aloitteessa toivotaan, että kaupunki tiukentaisi ja yhtenäistäisi sijaistekrytoinnin käytäntöjä niin, että voitaisiin varmistua ennen kaikkea pitempiaikaisten sijaisten riittävästä ammattitaidosta ja valmiuksista toisaalta toteuttaa opetusta mutta myös kohdata oppilaita paremmin.

Aloite oppilaiden käyttäytymiseen puuttumisesta tiukemmin (22.10.2024)

Aloitteessa toivotaan, että opettajilla säilyisi matala kynnyks puuttua erilaisiin häiriötilanteisiin luokissa, jotta työrauha säilyisi opetuksessa. Aloitteessa korostetaan erityisesti erilaisten maskien ja naamareiden käytön häiritsevän opetusta ja toivotaan, että opettajilla olisi matala kynnyks pitää yllä työrauhaa tarvittaessa puuttumalla ja kieltämällä opetusta häiritseviä esineitä tai käytöstä.

3.12.2024

Aloite kuntoratojen valojen pitämisestä myöhempään päällä (22.10.2024)

Aloitteessa toivotaan, että kuntoratojen valoja pidettäisiin päällä nykyistä pidempään, ja että päälläoloajat ilmoitettaisiin selkeästi niin, ettei valojen sammuminen aiheuta ongelmia kuntoratojen käyttäjille.

Aloite mausteista Espoon kouluihin (22.10.2024)

Vaikka suuri osa kouluista tarjoaa mausteita kouluruuan yhteydessä, aloitteessa toivotaan mausteiden tarjonnan standardisoimista niin, että mausteita olisi kaikissa kouluissa. Aloitteessa perustellaan ehdotusta sillä, että mausteiden tarjoaminen lisääisi kouluruokaa syövien nuorten määrää.

Kannanotot**Kannanotto toisen asteen maksuttomuuden säilyttämisestä (30.4.2024)**

Kannanotossa vastustetaan kevään 2024 kehysriihessä ilmoitettuja sopeutustoimia, joiden mukaan toinen aste tulisi maksulliseksi nuoren täyttäessä 18 vuotta. Kannanoton mukaan maksuttomuuden tulee säilyä koko Suomessa. Kannanotossa ollaan huolissaan siitä, että vain osan kunnista järjestäessä toinen aste maksuttomaksi, kilpailua kyseisen kunnan aloituspaikoista lisääntyy.

Kannanotto Espoon kaupungin osallistumisesta Helsinki Pride -tapahtumaan (21.5.2024)

Kannanotossa pidetään valitettavana kehityksenä Espoon päätöstä lakkauttaa pääyhteistyökumppanuus Helsinki Pride -tapahtuman kanssa. Kannanotossa koetaan, että Working with Pride -kumppanuus kaventaa seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen tukemisen työelämään, vaikka seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen yhdenvertaisuus kuuluu kaikille.

Kannanotto nimilistoista (20.8.2024)

Kannanotto pitää valitettavana ja perusteettomana Espoon kaupungin päätöstä olla julkaisematta lukioiden uusien opiskelijoiden nimiä. Nimilistojen julkisuutta puolustetaan sillä, että uusien kanssaopiskelijoiden nimien näkeminen vähentää nuoren jännitystä aloittaa lukio-opinnot ja helpottaa tuttuja löytämistä uudesta lukiosta. Kannanotto vaatii, että nuorten mielipidettä kysytään jatkossa vastaavissa asioissa.

Kannanotto Turun tunnin juna –hankkeesta (20.8.2024)

Kannanotto vastustaa Länsirata-hanketta, josta sen mukaan Espoo ei hyödy, vaan joutuu ainoastaan maksamaan. Kannanotto esitettiin osana Yleiskaavaa koskevaa lausuntoa.

Kannanotto Tallinnan tunnelin rakentamisesta (20.8.2024)

Kannanotto kannustaa kaupunkia edistämään niin kutsutun Tallinnan tunnelin rakentamista, joka edistäisi muun muassa kaupungin kansainvälistymistä. Kannanotto esitettiin osana Yleiskaavaa koskevaa lausuntoa.

3.12.2024

Kannanotto suvivirren säilyttämisestä espoolaisten koulujen kevätjuhlissa (24.9.2024)

Kannanotossa toivotaan, että koulujen kevätjuhlissa sallitaan jatkossakin suvivirren laulaminen. Kannanotto perustelelee perinnettä osana suomalaista kulttuuri-identiteettiä.

Kannanotto energiajuomien myymisestä espoolaisissa elintarvikekaupoissa (22.10.2024)

Kannanotossa toivotaan, että kauppojen energiajuomien myynnin ikärajaksi vakiinnutettaisiin 15 vuotta.

Lausunnot**Lausunto valtuustokysymykseen liikuntavammaisten nuorten yhdenvertaisuudesta**

Nuorisovaltuusto jakoi lausunnossaan omia sekä yleisesti nuorten kokemuksia liikuntavammaisten nuorten yhdenvertaisuuden toteutumisesta.

Lausunto livisniemen koulun ja Kaitaan koulun mahdollisesta yhdistämisestä

Nuorisovaltuusto kannattaa livisniemen koulun ja Kaitaan koulun yhdistämistä niin, että pienimmät luokka-asteet jatkavat opetusta livisniemen koulun tiloissa ja vanhemmat, esim. 5.–6.-luokkalaiset siirtyvät Kaitaan koulun tiloihin. Lausunnossa toivotaan myös, että nuoren opetus tapahtuu koko päivän samassa rakennuksessa. Nuorisovaltuusto kannattaa uudeksi nimeksi Kaitaan koulua.

Lausunto valtuustoaloitteesta lasten ja nuorten sähkötupakoinnin kitkemiseksi

Nuorisovaltuusto kannattaa aloitetta, mutta korostaa samalla, että terveellisten elämäntapojen oppiminen ja sähkötupakoinnin kitkentä on myös kotien vastuulla. Opettajilla tulee lausunnon mukaan olla mahdollisuus puuttua sähkötupakointiin ankarammin, mutta siihen liittyvä sivistystyö ei voi olla vain koulujen vastuulla.

Lausunto kiusaamisen vastaiseen suunnitelmaan

Lausunnossa pidetään hanketta tärkeänä, mutta esitetään myös useita jatkokysymyksiä aiheesta, kuten kiusaamiseen puuttumisen prosessin aikataulusta, seurannasta ja useamman kiusaajan tapauksista.

Lausunto valtuustoaloitteeseen päiväkotien ja koulujen prosessien tarkistamiseksi epäilyssä kotiväkivaltapauksissa

Nuorisovaltuusto kannattaa aloitetta, mutta muistuttaa samalla erityisesti päiväkotien työntekijäpulasta. Lausunnon mukaan, jotta tilanteisiin pystytään puuttumaan tarpeeksi ajoissa, on ensin varmistettava, että kaikilla lapsilla ja nuorilla on tarpeeksi turvallisia aikuisia ympärillä.

Lausunto yleiskaavaan 2060

Nuorisovaltuusto pitää kaavaa kokonaisuudessaan onnistuneena, erityisesti viheralueiden säilyttämisen osalta. Lausunnossa korostetaan Espoon identiteettiä pientalovaltaisena kaupunkina,

3.12.2024

vaikka kaupungilla on huomattavat kasvupaineet myös kerrostalorakentamiseen. Nuorisovaltuusto kannattaa pikaraitioteiden ja bussilinjojen lisäämistä poikittaisliikenteen parantamiseksi. Lisäksi Nuorisovaltuusto on jättänyt erilliset kannanotot Länsiratahankkeesta ja Tallinnan tunnelista.

Lausunto valtuustoaloitteeseen tietoisuustaitojen opettamiseksi päiväkodeissa ja kouluissa

Nuorisovaltuusto vastustaa aloitteen ehdotusta tietoisuustaitojen opettamisesta. Kantaa perustellaan sillä, että tietoisuustaidot koetaan sisältyvän jo ainakin osittain terveystiedon opetukseen, uusien oppiaineiden tuominen lisäisi nuorten paineita ja kuormitusta sekä pelkän tietoisuustaitojen opetuksen ei koeta auttavan mielenterveysongelmiin.

Lausunto lukuvuoden 2025–2026 työ- ja loma-ajoista

Nuorisovaltuusto kannattaa toimialan esittämää työ- ja loma-aikojen suunnitelmaa lukuvuodelle 2025–2026. Lausunnon yhteydessä Nuorisovaltuusto haluaa tuoda esille ajatuksen pidemmästä, eurooppalaisen mallin pääsiäislomasta.

Lausunto koulujen vahtimestaripalvelujen siirrosta takaisin sivistystoimeen ja rehtoreiden alaisuuteen

Nuorisovaltuusto kannattaa aloitetta korostaen, että siirto helpottaisi palveluiden kehittämistä ja yhteistyötä koulujen sisällä. Lausunnossa pidetään vahtimestareita parhaimmillaan kiinteänä osana koulu yhteisöä, ja heidän päivittäinen läsnäolonsa tukee koulun kasvatustehtävää, turvallisuutta ja viihtyisyyttä.